

Manifest Vluchtelingen

13 oktober, 2021

Oproep aan de Tweede Kamer en het kabinet namens DWARS, JS, JD, OPPOSITIE, RADICAAL en PINK!: Stop met meewerken aan mensenrechtenschendingen van vluchtelingen en migranten door de Europese Unie en Nederlandse overheidsinstanties.

Al jaren is bekend dat migranten die via Libië naar Europa willen reizen te maken krijgen met marteling, onrechtmatige detentie, verkrachting, slavernij¹ en zeer slechte leefomstandigheden.² Dit vindt allemaal plaats in Libische detentiecentra. De Europese Unie steunt een deal met Libië om te zorgen dat deze migranten teruggestuurd worden wanneer zij de oversteek maken.³ Dit betekent dat vluchtelingen die eindelijk ontsnapt zijn aan deze ‘hel op aarde’ weer terugkomen in dezelfde omstandigheden. Door deze deal zijn de centra nu overvol en worden de leefomstandigheden enkel slechter.

De Europese Unie geeft gelukkig naar eigen zeggen geld uit om de omstandigheden in de detentiefaciliteiten in Libië te verbeteren. Dit heeft echter niet het gewenste effect aangezien er nog altijd verhalen en rapporten naar buiten blijven komen over de vreselijke omstandigheden.⁴ Momenteel is de situatie er zo slecht en schrijnend dat zelfs Artsen Zonder Grenzen hier niet meer wil werken.⁵

Wij willen dan ook dat het Nederlandse kabinet en de Tweede Kamer de

Europese Unie oproept om te stoppen met het financieren van de Libische kustwacht. De Europese burger kan niet onvrijwillig deze mensenrechten schendingen blijven financieren. Ook willen wij dat migranten die nu dankzij Europees beleid al lange tijd in Libië in detentiecentra zitten per direct geëvacueerd worden naar veilige landen. Daarnaast moet er druk gezet worden op de Libische autoriteiten om deze detentiefaciliteiten permanent te sluiten. Sinds de financiële deal met Libië is het aantal migranten dat met de boot naar Italië reist inderdaad gedaald, maar deze ‘oplossing’ is absoluut inhumain en niet acceptabel.

Momenteel zijn er zeer geringe legale routes om naar Europa te vluchten. Dit betekent dat vluchtelingen vaak gedwongen overgeleverd zijn aan mensensmokkelaars om de Europese grens te kunnen bereiken. Deze smokkelaars zijn criminelen die vaak een flinke som vragen en regelmatig geweld gebruiken richting de vluchtelingen. Ook is hierdoor de reis, zeker in het geval dat de Middellandse Zee moet worden overgestoken, onnodig gevaarlijk.⁶ De enige legale wijze voor vluchtelingen om Nederland te bereiken is via het hervestigingsprogramma van VN organisatie de UNHCR. Volgens de UNHCR zijn er 1,2 miljoen vluchtelingen die voor dit programma in aanmerking komen. Echter leveren de VN lidstaten slechts 100.000 plaatsen, waarbij Nederland een zeer geringe bijdrage levert van slechts 500 plekken per jaar, overigens een verlagening ten opzichte van een paar jaar geleden

toen het nog 750 was.⁷ De Nederlandse regering moet het aantal hervestigingsplaatsen vergroten en pleiten voor een solidair Europees plan met veel meer hervestigingsplaatsen en aanvullende veilige routes.

Vluchtelingen hebben recht op een eerlijk proces voordat ze teruggestuurd worden. Dit is noodzakelijk om te bepalen of ze in het land van herkomst niet vervolgd zullen worden. Het terugsturen van vluchtelingen naar hun land van herkomst terwijl ze hier niet veilig zijn, ook wel bekend als “refoulement” is onder Europese en internationale recht dan ook verboden.⁸ Echter, er worden onder andere in Griekenland vele vluchtelingen zonder proces dwangmatig teruggestuurd.⁹ Deze praktijk, bekend als “pushbacks”, verloopt vaak zeer gewelddadig.¹⁰ Vaak worden vluchtelingen meerdere keren op deze manier uit het EU-grondgebied verdreven zonder enig proces. Waar vluchtelingen vroeger eerder bij de grenzen werden tegengehouden is er nu zelfs sprake van het oppakken van vluchtelingen ver binnen de grenzen van de EU. De mensenrechten van de vluchtelingen worden dus ook binnen de grenzen van de EU geschonden door de autoriteiten. Er zijn zelfs gevallen bekend van vluchtelingen die dwangmatig werden uitgezet nadat ze hun verblijfsvergunning al hadden gekregen.¹⁰ De agenten van de Europese grenswacht Frontex handelen duidelijk niet volgens de wet en maken zich dus schuldig aan refoulement en schending van mensenrechten. Pushbacks zijn inhumaan en illegaal en het is onacceptabel dat deze praktijk al jaren in de EU plaatsvindt.

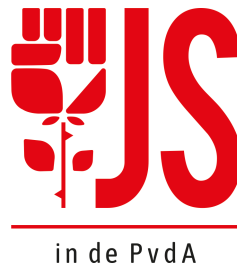
Zowel de IND als DT&V maken fouten in hun procedures waardoor vluchtelingen onterecht teruggestuurd kunnen worden naar hun land van herkomst waar ze niet veilig zijn. Ook wordt niet goed

gewaarborgd hoe landen van herkomst omgaan met uitgeprocedeerde vluchtelingen die gedwongen uitgezet zijn. Sterker nog, rapporten van VWN en Amnesty International over schendingen van mensenrechten worden genegeerd door beide instanties.¹¹ Ook worden onterecht teruggestuurde asielzoekers niet teruggehaald naar Nederland, zelfs niet na foltering, marteling of een gevangenisstraf. Dit gebeurde bijvoorbeeld bij een uitgeprocedeerde asielzoeker die levenslang kreeg toen hij gedwongen teruggevlogen werd naar Bahrein.¹²

Wij willen dat de IND en de DT&V opgeroepen wordt te stoppen met gedwongen terugkeer naar landen die mensenrechten schenden van terugkerende inwoners. Hiermee overtreden zij het verbod op refoulement. Zij dienen de rapporten van Amnesty en Vluchtelingenwerk Nederland dan ook serieus te nemen.¹³ Tevens moeten zij teruggestuurde asielzoekers die moeten onderduiken of gevangen gezet zijn in hun land van herkomst terug halen naar Nederland. Veel asielzoekers hebben, zoals hierboven te lezen, vaak een zware en traumatische reis achter de rug. Dit komt meestal bovenop al eerdere traumatische ervaringen in hun land van herkomst. Hierdoor kampen zij met veel psychische problemen. Zij komen vervolgens terecht in een stressvolle asielprocedure bij een instantie, de IND, die handelt vanuit wantrouwen.¹⁴ Als er enige onduidelijkheid in iemands vluchtverhaal zit, kan een asielverzoek al afgewezen worden. Wij eisen dat er vanuit de Nederlandse overheid druk gezet wordt op hervormingen bij de IND voor een humanere procedure, waarbij rekening wordt gehouden met de traumatische achtergrond van vele asielzoekers. En er moet een beleid komen waaruit niet wordt gehandeld vanuit wantrouwen.¹⁵

Wij, politieke jongeren van DWARS, JS, JD, OPPOSITIE, RADICAAL en PINK!, hebben de volgende eisen aan de Tweede Kamer en het kabinet:

1. Roep de Europese Unie op om te stoppen met het financieren van de Libische kustwacht zolang de mensenrechten van migranten in Libië wordt geschonden. En evacueer de migranten die nu, door toedoen van de EU, lange tijd vastzitten in Libische detentiecentra waar ze inhumain worden behandeld.
2. Roep de Europese Unie op om meer veilige legale routes te creëren voor vluchtelingen, zodat ze niet overgeleverd zijn aan mensensmokkelaars en vergroot het aantal plaatsen voor hervestiging met een solidair Europees plan.
3. Zet meer druk op Frontex en de bestuurders van landen aan de grenzen van de Europese Unie om te stoppen met:
 - (a) Pushbacks;
 - (b) Willekeurige arrestaties en mishandelingen;
 - (c) Het zonder proces terugsturen van vluchtelingen.
4. Roep de IND en DT&V op te stoppen met gedwongen terugkeer naar landen die mensenrechten schenden bij aankomst en neem de rapporten van Amnesty en Vluchtelingenwerk Nederland hierover serieus.
5. Zet druk op hervormingen bij de IND voor een humanere procedure, waarbij niet wordt gehandeld vanuit wantrouwen.

Noten

¹Leposo, L., Elbagir, N., & Van Heerden, D. (2018, 1 maart). After finding freedom, this former slave is now homeless and hungry. CNN.

²Libië: nieuw bewijs van gruwelijke schendingen in detentiecentra. (2021, 15 juli). Amnesty International.

³Vanheste, T. (2017, 12 december). Hoe de EU de Libische hel financiert. De Correspondent.

⁴Beaumont, P. (2020, 15 oktober). EU support for Libya contributes to “extreme abuse” of refugees, says study. The Guardian.

⁵Borst, T. (2021, 23 juni). Artsen zonder Grenzen stopt met hulp in Libische opvangkampen. NRC.

⁶Lukasik, S. (2021, 29 april). Aantal doden op zee blijft oplopen - UNHCR Nederland. UNHCR Netherlands.

⁷UNHCR betreurt verlaging aantal hervestigingsplaatsen. (2019, 30 januari). UNHCR Netherlands.

⁸Verdrag betreffende de status van vluchtelingen, Genève, 28-07-1951

⁹Pushbacks en geweld langs Griekse grens. (2021, 23 juni). Amnesty International.

¹⁰Greece: violence, lies, and pushbacks refugees and migrants still denied safety and asylum at Europe’s borders. (2021). Amnesty International.

¹¹De Zeeuw, H., & Van Laarhoven, K. (2021, 22 januari). Wat er met Ali, Samoal, Ibrahim gebeurde na hun uitzetting naar Soedan. NRC.

¹²Bahrein: levenslang voor door Nederland uitgezette vluchteling Al-Showaik. (2020, 8 juni). Amnesty International.

¹³Risico’s van gedwongen terugkeer Sudan. (2019, Maart). Amnesty International.

¹⁴Van der Linde, I. (2021, 4 augustus). De IND verliest de menselijke maat uit het oog. De Groene Amsterdammer.

¹⁵Experts: migranten dupe van vreemdelingenwet en vaak bestempeld als fraudeur. (2021, 12 april). RTL Nieuws.